

We waren op TV met Sneeuwitje in Brussel

Het artikel in ons vorige nummer over Sneeuwitje heeft behoorlijk wat stof doen opwaaien... De (her)ontdekking van Kurt Deswert dat de historische figuur waarop het sprookje gebaseerd is, vermoedelijk begraven ligt onder de Brusselse Beurs, werd opgepikt door de VRT en mondde uit in een reportage op Terzake.
LEES VERDER OP PAGINA 2

Geleid bezoek aan het Joseph Mariënstadion van Union SG

Union SG heeft een indrukwekkend palmares: 2 bekerwinsten en 11 keer landskampioen van België. Wie weet volgt binnenkort een twaalfde titel? Maar niet alleen hun voetbalverleden is straf, ook het stadion van Union is een plek waar menig sport- en architectuurliefhebber lyrisch van wordt. Een schitterende art deco gevel uit de jaren 1920 siert de hoofdtribune. Minstens even opmerkelijk zijn de charmante, pittoreske gangen en zaaltjes in die tribune, alsook de uitgebreide trofeeënkast van Union SG, getuige van een glorierijk verleden.

We zullen vertrekken aan Hoogte 100 in Vorst voor een wandeling waarin we verhalen zullen horen over de beginjaren van Union SG en dalen dan af richting het Dudenpark en het Joseph Mariënstadion, waar je een uitgebreide rondleiding krijgt door deze voetbaltempel.

Kijk op www.willemsfondsbrussel.be voor de uiteindelijke datum* en om in te schrijven.

Afspraak aan de Sint-Augustinuskerk, Hoogte 100, Vorst

1 5 29 38 63 65 66 71 Centraal Station 92 93 Paleizen

Gratis

* Op het moment van druk was de Play Off-kalender nog niet bekend, maar we zullen dit bezoek kunnen organiseren in een weekend waarop Union SG op verplaatsing speelt.

SERINE AYARI AND GUESTS

**TWEETALIGE COMEDY-
VOORSTELLING MET:**

**LAURIEN VEREECKEN
TEWEB
EMILIE CROON
EDDY DE VOS
DENA VAHDANI**

**ZATERDAG 7 JUNI OM 20U00
BEURSSCHOUWBURG BRUSSEL
TICKETS: TIEN EURO
[HTTPS://COMEDY.WILLEMSFONDSBRUSSEL.BE](https://comedy.willemsfondsbrussel.be)**

Achter de schermen van de MIVB - Bezoek aan de metro(stelplaats)

Op 25 april brengen we een bezoek achter de schermen van de Brusselse metro (MIVB). 's Ochtends worden we verwelkomd op de hoofdzetel Mobisquare, waarbij je alles te weten komt over het ondergrondse openbaar vervoer.

Nadien trekken we met de metro naar de stelplaats Delta. Daar worden we rondgeleid in de stelplaats waar de metro's worden onderhouden en brengen we een bezoek aan het opleidingscentrum voor metrobestuurders, waar we ook kennismaken met de metrosimulator (die we ook zelf kunnen testen indien deze niet gebruikt wordt voor opleidingen).

Donderdag 25 april om 9u30

MobiSquare, Koloniënstraat 62, Brussel

1 5 92 93 Park 29 63 65 66 Rosa Parks

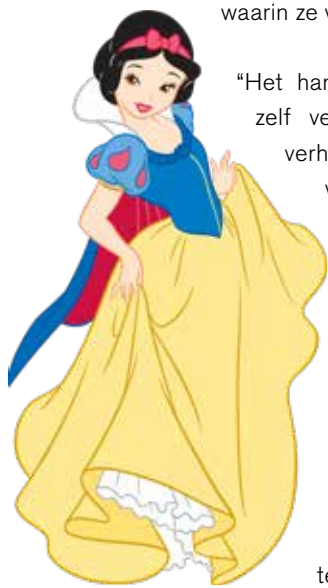
Gratis

Inschrijven via carla.dejonghe@willemsfondsbrussel.be

Sneeuwitje in Brussel (vervolg)

In de daarop volgende dagen volgden ook nog reportages op RTBF en werd het nieuws uitgebreid belicht in de nationale en internationale pers. Zelfs Paris Match besteedde er aandacht aan. Net als De Ideale Wereld overigens, die er een sketch over maakte...

De ontdekking hoeft eigenlijk niet te verbazen, stelde Brussels historicus Roel Jacobs bij Terzake. Jacobs boog zich na de bekendmaking ook over (de bronnen van) het verhaal van de 'authentieke' Sneeuwitje; de Duitse gravin Margaretha von Waldeck (1533-1554). Veel van de Brusselse geschiedenis is volgens Jacobs nog onbekend in eigen land. En we zijn er ook te weinig mee bezig. Voor het Brusselse Willemsfonds moet de ontdekking van het verhaal er in elk geval toe leiden dat er meer onderzoek naar Margaretha komt en naar de omstandigheden waarin ze verbleef aan het hof in Brussel.

"Het hangt er nu ook vanaf hoe Brussel zelf verder aan de slag gaat met dit verhaal," zegt Deswert. "Wat mij betreft wordt het verhaal van Margaretha volop verteld. Dat van een jonge vrouw die als spil in een godsdienstconflict terecht kwam. Het is ook een manier om het verleden van Brussel tastbaar te maken voor een groot publiek. Een beetje zoals "Het Verhaal van Vlaanderen", maar dan op basis van een figuur die wereldberoemd is. Brussel zou dom zijn om deze kans te laten liggen."

Colofon

Werken mee aan deze editie: Johan Basiliades, Renaud Ben Lakhal, Ilse Carlé, Mireille Corteville, Pieter-Jan De Coster, Carla Dejonghe, Kurt Deswert, Pieter-Jan Devos, Herman Mennekens, Ethel Savelkoul, Charlotte Schoefs, Suzanne ter Haar, Ella Van Craen, Hans Van Rompaey, Wim Vanobberghen en Denise Vergeylen en Wannes Van Herreweghe. Dank ook aan Liberas voor hun zeer gewaardeerde bijdragen rond 150 jaar Willemsfonds Brussel.

**Wil je Kortweg gratis thuis aankrijgen?
Of wil je deze niet meer ontvangen?**

Laat ons iets weten via mail, telefoon of post.

Tel. 0497 58 54 96

Mail: suzanne.terhaar@willemsfonds.be

Postadres: Willemsfonds BHG vzw,

Andrée De Jonghstraat 12 bus 17, 1020 Laken

Vind onze activiteiten, artikels en volledige versies van Kortweg terug op onze websites:

www.willemsfondsbrussel.be

www.kortweg.brussels

BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK GEWEST
**willems
fonds**

Met steun van:

deMens.nu, huisvandeMens Brussel, de Centraal Vrijzinnige Raad, de VGC en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Bezoek aan het Aegidium in Sint-Gillis Achter de schermen van een unieke theaterzaal

Wanneer je op een van de terrasjes van het levendige Sint-Gillisvoorplein zit, kan je niet vermoeden dat er achter de façades een echte parel schuilgaat. De voormalige theaterzaal, bioscoop en feestzaal, vroeger gekend als "Diamant Palace" is doorheen de tijd immers heel wat van zijn glorie verloren. Sinds 1985 is het gebouw zelfs helemaal niet meer in gebruik. Maar wanneer je de inkomhal betreedt, word je meteen een eeuw mee teruggenomen in de tijd.

Het Aegidium is werkelijk een uniek gebouw, prachtig versierd in verschillende stijlen. De theater- en

filmzaal is in Moorse stijl ingericht door architect Guillaume Segers. Het was één van de eerste grote spektakelzalen waar meer dan 5.000 elektrische lampjes zorgden voor een toen ongekende verlichting. Andere zalen werden in Louis XV-stijl ingericht en de prachtige fresco's en mooi afgewerkte spiegels die nog resteren geven een indruk van hoe glorieus dit gebouw moet zijn geweest in de eerste decennia van de 20ste eeuw.

- 🕒 **Zaterdag 27 april om 10u30**
- 📍 **Aegidium, Sint-Gillisvoorplein 16, Sint-Gillis**
- 🚶 **3 4 48 52 Sint-Gillisvoorplein** ♿
- € **5 euro**
- 📧 **Inschrijven via imane@willemsfondsbrussel.be**

Wiels - het Blomme-gebouw Vroeger een brouwerij, nu een kunstencentrum

Op de kruising tussen de Van Volxemlaan en de Luttrebruglaan staan de gebouwen van de voormalige brouwerij Wielemans, parels van het Brussels industrieel erfgoed. De "Wielemanstoren" werd in 1930 ontworpen door architect Adrien Blomme. Een ambitieuze restauratie, uitgevoerd tussen 2005 en

2008, heeft het gebouw in zijn oude aanzien hersteld. Kom meer te weten over de rijke geschiedenis van het Blomme-gebouw en geniet van het ongelooflijk uitzicht vanop haar dakterras tijdens deze rondleiding.

- 🕒 **Zaterdag 13 april om 11u00**
- 📍 **WIELS, Van Volxemlaan 354, Vorst**
- 🚶 **49 50 82 97 Wiels** ♿
- € **5 euro**
- 📧 **Inschrijven via imane@willemsfondsbrussel.be**

James Ensor

Maestro

2024 is het Ensorjaar. Dan herdenken we de 75e verjaardag van het overlijden van de beroemde Belgische kunstenaar James Ensor. Hij is veel meer dan de schilder van maskers en geraamten. Hij was niet alleen een begaafde schrijver, maar ook een grote muzikliefhebber en componist.

Daarom brengt Bozar hulde aan de kunstenaar met een tentoonstelling die al zijn facetten in de verf zet in een bloemlezing van een 100-tal werken. Je ontdekt er zijn gevarieerde oeuvre, van zijn jeugdwerken tot zijn laatste creaties: olieverfschilderijen, werken op papier, prenten, manuscripten, foto's en handgeschreven partituren. Bijzondere aandacht wordt besteed aan minder bekende werken, aan zijn drukgrafiek en aan zijn muzikale composities zoals La Gamme d'Amour.

Op 25 mei bezoeken we deze tentoonstelling met gids.

- 🕒 **Zaterdag 25 mei om 9u45**
- 📍 **BOZAR, Ravensteinstraat 23, Brussel**
- 🚶 **1 5 29 38 63 65 66 71 Centraal Station 92 93 Paleizen** ♿
- 💶 **9 euro**
- 📧 **Inschrijven via mimi@willemsfondsbrussel.be**

Schemerwandeling in het Zoniënwoud

Na de fel gesmaakte avondwandeling in het Zoniënwoud op 24 februari trekt het Willemsfonds Sint-Agatha-Berchem op zaterdag 18 mei - samen met Michel, de gids van Ultimate Hiking - opnieuw het woud in.

Deze maal verkennen we het Zoniënwoud bij valavond, wanneer het begint te schemeren. Het lustraject zal ook nu een 10-tal km lang zijn en zal ons langs kleine en grotere paden leiden, in de hoop enkele dieren tegen te komen. Kom je mee wandelen?

- 🕒 **Zaterdag 18 mei om 19u00**
- 📍 **Plaats van afspraak wordt bij inschrijving bekendgemaakt** ♿
- 💶 **5 euro voor leden / 10 euro voor niet-leden**
- 📧 **Inschrijven via ilsecarle@hotmail.com**

Histoire de ne pas rire

Het surrealisme in België

Bozar viert 100 jaar surrealisme met een tentoonstelling rond de beroemde avant-gardestroming in België over een periode van maar liefst 60 jaar.

1924: net als in Parijs starten ook in ons land de surrealistische activiteiten met gedurfde pamfletten van onder meer dichter Paul Nougé, leidraad in deze expo.

De eigenzinnige surrealisten in België gaan voorbij aan het louter esthetische – ze willen de wereld transformeren met hun subversieve kunst. In *Histoire de ne pas rire* schenken we extra aandacht aan hun internationale contacten, de politiek-historische achtergrond en belangrijke vrouwelijke kunstenaars.

We ontdekken werk van o.a. Paul Nougé, René Magritte, Jane Graverol, Marcel Mariën, Rachel Baes, Leo Dohmen, Paul Delvaux en ook Max Ernst, Yves Tanguy, Salvador Dalí, Giorgio De Chirico en nog vele anderen. Kortom, een expo die absoluut de moeite waard is en die je met het Willemsfonds kan bezoeken met een gids.

- 🕒 **Zaterdag 20 april om 13u30 (afspraak om 13u15 aan de Info Desk)**
- 📍 **BOZAR, Ravensteinstraat 23, Brussel**
- 🚶 **1 5 29 38 63 65 66 71 Centraal Station 92 93 Paleizen** ♿
- 💶 **10 euro voor leden / 12 euro voor niet-leden**
- 📧 **Inschrijven via ethel.savelkoul@telenet.be**

Han Solo & Erhan Demirci

Comedyshow in Anderlecht

Bereid je voor op een avond vol lachen tot je buikpijn hebt! Op 9 mei verwelkomen we jou graag op onze Comedy Avond in Anderlecht, met niemand minder dan Han Solo en Erhan Demirci! Van 18u tot 22u beloven we een avond vol humor en plezier die je niet snel zal vergeten. Mis het niet en reserveer nu jouw plek voor een avond vol lachsalvo's!

- 🕒 **Donderdag 9 mei vanaf 18u00**
- 📍 **Cosmos-Excelsior, Eloystraat 80, Anderlecht**
- 🚶 **2 3 4 6 48 49 50 51 73 78 81 82** 🚶 **Brussel-Zuid** ♿
- 💶 **12 euro**
- 📧 **Tickets via <https://humor.willemsfondsbrussel.be>**

3^e PARCOURS D'ARTISTES ARTIESTENPARCOURS

Expositions dans les ateliers d'artistes et divers lieux
Tentoonstellingen in kunstenaarsateliers en andere locaties

12 > 14/04/24

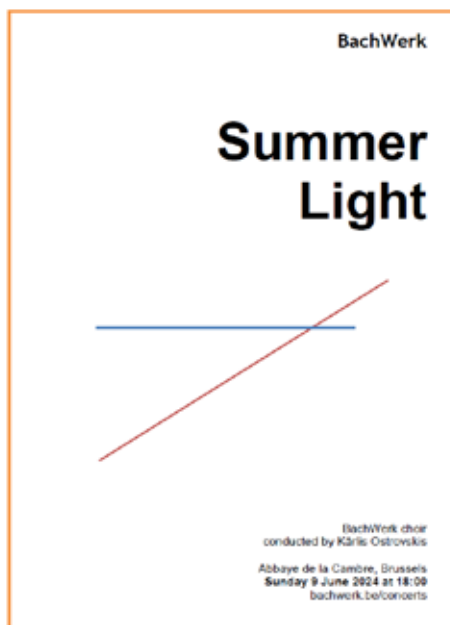

Geleide wandeling langs artiestenparcours Molenkoek

Kom je mee naar het artiestenparcours van Molenkoek? Op zondag 14 april gidst het Willemsfonds je door deze kunsttentoonstelling. Molenkoek is een burgerinitiatief dat verschillende kunstenaars uit alle hoeken van België en daarbuiten -van verschillende culturen en origines- samenbrengt. Zo stellen 180 kunstenaars hun werken tentoon op een dertigtal locaties in Molenbeek, de Maritieme en Historische wijken en Koekelberg/Simonis. Voor de liefde voor kunst. Kom hun werken bekijken, ontdek hun wereld en reis door hun universums.

De tentoonstelling loopt in het weekend van 13-14 april, van 10u-18u. De officiële opening vindt plaats op 12 april om 18u in het Maison de la Poste op Tour & Taxis. Wil je de geleide wandeling met het Willemsfonds Molenbeek volgen? Kom dan op 14 april mee.

- 🕒 **Zondag 14 april om 14u00**
- 📍 **Maison de la Poste, Picardstraat 7, Brussel**
14 20 86 **Suzan Daniel** ♿
- € **Gratis**
- 📞 **Inschrijven via wannes@willemsfondsbrussel.be**

Erasmus van Rotterdam

Lezing over het Grieks als cultuur- en geheimtaal

Erasmus van Rotterdam komt al vroeg in contact met het Grieks, wellicht in Deventer in de beginjaren 1480. Het is liefde op het eerste gezicht, al zal het nog twee decennia duren voor hij de taal echt machtig wordt. Rond 1500 begint hij zijn Latijnse brieven en andere teksten te larderen met Griekse woorden, zinnen en citaten – zo ook zijn Lof der Zotheid. Hij vertaalt Griekse teksten (o.m. Lucianus en het Nieuwe Testament) naar het Latijn en verzamelt gevleugelde woorden uit de Griekse literatuur in zijn Adagia. De prins der humanisten waagt zich zelfs aan wat Griekse gedichtjes en laat zich graag portretteren met Grieks. Het Grieks dient hem ten slotte tot geheimtaal om gevoelige informatie te delen in brieven naar vrienden. Kortom: Erasmus is net zo goed Erasmios.

Deze lezing in het Erasmushuis gaat in op de vele vormen die Erasmus' liefde voor het Grieks heeft aangenomen en het cultuurhistorische belang daarvan. Spreker is Raf Van Rooy. Hij is tenure track-docent Neolatijnse literatuur aan de KU Leuven en zijn onderzoek spitst zich toe op gebruiken van het Grieks in de Renaissance en op Erasmus' Drietalencollege in Leuven.

- 🕒 **Donderdag 13 juni om 20u00**
- 📍 **Erasmushuis, de Formanoirstraat 31, Anderlecht**
49 Erasmushuis 46 Sint-Guido ♿
- € **3 euro voor leden / 5 euro voor niet-leden**
- 📞 **Tickets aankopen kan via <http://erasmushouse.museum/>**

De zingende ober

Zin in een leuke namiddag vol muziek? Kom dan op zondag 14 april vanaf 14u30 naar het optreden van **De zingende ober!** Hij komt niet enkel voor de sfeer en muziek zorgen, maar helpt ondertussen ook mee met de bediening! Zo krijg je een uniek concept, waarbij de muziek tussen de gasten gezongen wordt.

De Zingende Ober is een ervaren en enthousiaste zanger die met veel passie en goesting, muziek van vroeger en nu voor ons zal brengen. Zijn repertoire is zeer veelzijdig en zijn crooner-gehalte top. Deze zondagnamiddag wordt een spetterende party en natuurlijk mag er door iedereen gedanst worden. Bovendien trakteren we nog met een Brusselse lekkernij. Iedereen welkom!

- 🕒 **Zondag 14 april om 14u30**
- 📍 **GC Op-Weule - Loods, Sint-Lambertusstraat 91, Sint-Lambrechts-Woluwe**
1 8 29 42 45 **Roodebeek** ♿
- € **2 euro voor leden of met Paspertoe-kansentarium / 8 euro voor niet-leden**
- 📞 **Inschrijven via carla.dejonghe@willemsfondsbrussel.be**

Schwalbe-lezing in Sint-Agatha-Berchem.

De nazidictatuur verdeelde onze samenleving en dus ook het voetbal. De ideologische tegenstellingen hadden ook een impact in het voetbal: tijdens de oorlogsjaren was er sprake van collaboratie, verzet en slachtoffers van de Holocaust.

Toch lag het spel niet stil en dat was een bewuste tactiek van de Duitse bezetter: de competities werden verdergezet op voorwaarde dat die geen bron werden van verzet. Er werd heel veel gevoetbald, de populariteit van het voetbal kende een enorme

boost tijdens de oorlog. Brood en spelen, ook toen. De lezing behandelt wat er zich binnen het Belgische voetbal afspeelde, gaat verder in op de Belgische voetballers die in Duitse teams speelden, en vertelt het tragische lot van Joodse spelers die naar Auschwitz-Birkenau werden getransporteerd.

Wil je meer weten over de impact van het fascisme op het voetbal tijdens de Tweede Wereldoorlog? Kom naar de lezing van Kurt Deswert, auteur van het boek 'Schwalbe. Het vergeten verhaal van het Belgisch voetbal tijdens WO II'.

- 🕒 **Dinsdag 23 april om 19u00**
- 📍 **Gemeenschapscentrum De Kroon, Jean Baptiste Vandendrieschstraat19, Sint-Agatha-Berchem**
49 50 82 97 Wiels 🦽
- 🆓 **Gratis**
- 📧 **Inschrijven via ilsecarle@hotmail.com**

Wigbert

Nederlandstalig concert

Wigbert staat bekend om zijn kenmerkende stem en diepgaande liedjesteksten. Tijdens dit concert zal hij een scala aan nummers ten gehore brengen, variërend van intieme ballades tot krachtige up-tempo hits.

Het belooft een avond te worden vol mooie muziek. Kom dus mee genieten van zijn oudere en recente muziek tijdens dit optreden in het hartje van Brussel.

- 🕒 **Woensdag 5 juni om 20u00**
- 📍 **Vlaams-Nederlands Huis deBuren, Leopoldstraat 6, Brussel**
1 3 4 5 29 88 89 De Brouckère 🦽
- 🆓 **15 euro**
- 📧 **Tickets zijn te koop via <https://wigbert.willemsfondsbrussel.be>
Meer info via suzanne.terhaar@willemsfonds.be**

Stadsbezoek aan Rijsel

Met Willemsfonds Neder-over-Heembeek

Na Rotterdam verleden jaar, gaan we dit jaar een bezoek brengen aan de stad Rijsel. Je kunt er meerdere gebouwen uit verschillende stijlen en periodes bewonderen.

Het geleide bezoek te voet met onze gids duurt ongeveer 2 uur en start om 14 uur aan het Paleis van Rihour (Place Rihour), de vroegere residentie van de Bourgondische vorsten. Dit laat ons toe om de oudere wijken van Rijsel te ontdekken, alsook de schoonheid van deze levendige en gastrijke stad te waarderen, die ook wel klein Parijs wordt genoemd.

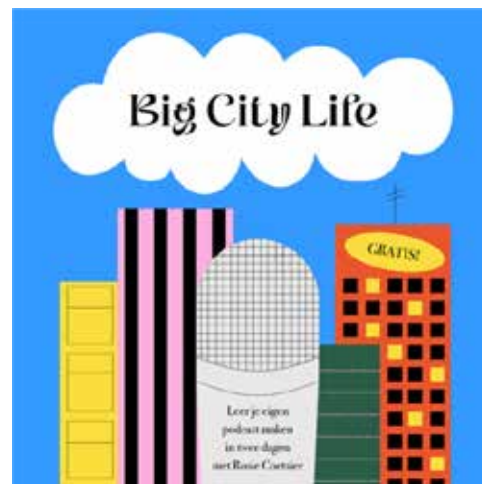
De gids zal ons vervolgens meenemen naar de oude Beurs, le rang du Beauegard (typische huizen in het centrum) en de kathedraal (Notre-Dame de la Treille). Na een rondtocht waar je een overzicht krijgt van de architecturale aspecten van de stad, eindigt het bezoek naast het "Hospice Comtesse" (ziekenhuis), een emblematisch erfgoed. Deze muren huisvesten het Museum voor Kunst en Geschiedenis van de stad.

- 🕒 **Dinsdag 23 april - de rondleiding begint om 14u00**
- 📍 **Place Rihour, Lille**
- 🆓 **15 euro voor leden / 18 euro voor niet-leden**
- 📧 **Inschrijven via denise.vergeylen@telenet.be**

Een groep zal met de trein naar Lille reizen (TGV heen om 10u17 in Brussel-Zuid en om 20u09 terug in Lille) - wil je mee deze daguitstap doen met de trein, vraag er dan even naar bij Denise.

Podcast-ateliers

Voor jongeren tussen 12 en 16 jaar

Leer samen met Rosie Coetsier podcasts maken en maak verhalen over het leven in de grootstad! In deze workshops leer je zowel de technische kant als de verhalende kant van het podcast maken.

Je ontdekt er de kneepjes van het podcast-vak, hoe je een verhaal vanuit een authentieke invalshoek vertelt en hoe je een publiek en community voor je podcast bouwt. Op het einde van de workshop krijg je de kans om je eigen fragment te laten horen tijdens een mini 'podcast expo'. Neem de luisteraars mee in jouw leefwereld!

De workshops gaan door op donderdag 11 en vrijdag 12 april, van 10u00 tot 16u00 in GC De Maalbeek Superette, Generaal Lemanstraat 118, Etterbeek. Deelname is gratis. Op de website www.demaalbeek.be vind je nog meer informatie en kan je je inschrijven. Deze workshops worden georganiseerd door Willemsfonds Etterbeek, in samenwerking met GC De Maalbeek en de Brede School van Etterbeek.

Al mijn vrienden hebben kinderen

De eerste keer dat een van mijn beste vriendinnen mij zei dat ze zwanger was, vergeet ik nooit meer. Het kwam als een schok: Een baby? Bewust? Maar waarom? En...? Zoveel vraagtekens! Gelukkig werd de 'gewenste reactie' in onze vriendschap nooit per se verwacht en mocht de error in mijn hoofd ook nu gewoon afgelezen worden van mijn gezicht, want het ging niet anders.

De zeer persoonlijke aankondiging van haar was blijkbaar iets dat enorm veel onbestemde gevoelens bij mij naar boven bracht. Ik was heel blij voor haar (toen ik wist dat het bewust was ;-)) en dat overheerste, maar ik was ook bang. Bang dat ik dit ook zou moeten willen, bang voor haar bevalling en alle risico's, bang dat ik haar als vriendin zou kwijtraken aan het mama-schap. Gelukkig bespraken (en deelden) we ook deze twijfels en werd onze

vriendschap sterker dan ooit (zeker tijdens de lockdown toen zij mijn bubbel was en daarmee ook automatisch het fantastische minimensje dat zij uiteindelijk creëerde), maar toch... Ik denk nou eenmaal (te) veel na soms en de vragen bleven dus, want: wat betekent het als de wereld om je heen zich langzaam vult met kinderen en je hier zelf niet per se aan bij wil dragen? Wat voor effect heeft deze andere levensvulling op je vriendschap en hoe blijf je investeren in je vriendschapsrelatie als er zo'n bijzondere andere relatie blijkt?

Het feit dat ik (of eigenlijk wij) niet alleen was (waren) met deze fascinatie bleek toen ik het Instagram-account "Al mijn vrienden hebben kinderen" ontdekte. Hierop deelt Nathalie de Graef op zeer herkenbare en vooral vaak grappige wijze haar ervaringen als kinderloze dertiger met een passie voor de vriendschap. Deze anekdotes en denkoefeningen vertaalden zich naar het boek met de gepaste titel "Al mijn vrienden hebben kinderen en daarom lijkt het soms alsof ik ze ook heb". Omdat dit een feest van herkenning was en vooral voelde als een ode aan de vriendschap, wil ik het graag met jullie delen.

Nathalie neemt ons in haar boek mee op een boeiende reis door de ups en downs in relaties die evolueren wanneer sommige vrienden ervoor kiezen om ouders te worden, terwijl anderen dat niet doen. Want hoe doe je dat eigenlijk: tijd maken voor elkaar terwijl voor de één de avond nog heel jong is om 21u, terwijl voor de ander ook die weekenddag al (met geluk, want eigenlijk is dat uitslapen) om 6u 's ochtends begonnen is? En zijn de kinderen er altijd bij en spreken we af op de kinderboerderij of wil 'mama/papa' ook weleens gewoon weer 'vriend(in)' zijn en een dagje wellnessen bijvoorbeeld?

In het boek geeft Nathalie door haar persoonlijke ervaringen te delen een soort handleiding met tips&trics. Net als op haar Instagramaccount stelt ze taboes en vooroordelen rondom het niet krijgen van kinderen aan de kaak. Ze durft de vragen te stellen waar dat voor velen

'not done' is en werpt een kritische blik op de normen van de samenleving. Tegelijkertijd is het boek vooral zeer toegankelijk en zit het vol humor en oprechte momenten van reflectie, zonder te moraliseren of te oordelen. Het is vooral een omarming van de diversiteit van wat vriendschap kan zijn en een aansporing om open te staan voor elkaars keuzes. De boodschap: blijf de waarde van vriendschap koesteren boven eventuele verschillen in levenspaden, want vriendschap heeft de kracht om die 'kloof' te overbruggen.

Het leuke is dat het boek, naast de duidelijke 'doelgroep' in de titel, ook heel aantrekkelijk en passend is voor ouders. Het boek biedt een empathische inkijk in het leven van vrienden die zich op een andere levensweg bevinden, maar zeker ook een geruststellende blik op de uitdagingen en vreugde van het ouderschap. 1 van mijn "vriendinnen met kinderen" bladerde in elk geval maar een klein stukje toen ze op bezoek was en heeft het gelijk geleend... Ik zeg het maar.

"Al mijn vrienden hebben kinderen" is een verfrissend boek: scherp en humoristisch. Het is boeiend en verhelderend voor iedereen die geïnteresseerd is in menselijke relaties. Het gaf mij alvast een eerste antwoord op de vragen die ik had en vooral: het deed me ze bespreken met de vriend(inn)en in kwestie. Het boek herinnert ons eraan dat vriendschap een van de meest waardevolle dingen in het leven is, en dat het de moeite waard is om eraan te (blijven) werken, zelfs als de omstandigheden veranderen.

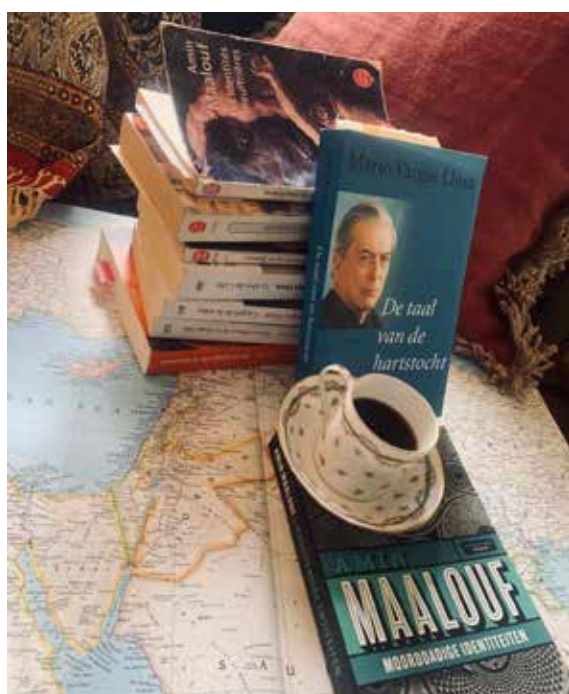
Suzanne ter Haar

WINACTIE

We verloten 3 exemplaren van de boeken die in deze Kortweg werden gerecenseerd. Tot 22 april om 14u00 kan je deelnemen aan de wedstrijd.

Ga naar <https://winactie.willemsfondsbrussel.be> en duid aan welk boek je graag zou willen winnen. Veel succes!

De winnaars van de vorige wedstrijd (boekenpakket Kortweg 102) zijn: L. Van Elsen, J. Swerts, H. Vermeersch, Q. Smits en V. D'Hulst. Proficiat!

Laten we het even over Gaza ... euh ... over boeken hebben

De oorlog in Gaza duurt nu al meer dan vijf maanden. Gruwel en geweld alom die niemand koud laat. De Kortweg is niet de tribune waar we dit even gaan uitklaren. Boeken en literaire essays zijn wel een handige manier om er toch iets over te zeggen zonder de woede van de enen of de anderen over me heen te halen.

In de jaren 90 schreef Mario Vargas Llosa "Een wandeling door Hebron", een opiniestuk voor de krant *El País*. De Nobelprijswinnaar literatuur Vargas Llosa vertelt in dit opiniestuk hoe een wandeling door het

stadje Hebron, op de Westelijke Jordaanoever, "een praktische les is over de theorie van de tegenstrijdige waarheden" van liberale filosoof Isaiah Berlin: "het is een vergissing te geloven dat een waarheid altijd haar tegendeel uitschakelt". Twee totaal onverzoenbare visies kunnen beide juist zijn. Dit is het waardenpluralisme van Isaiah Berlin. Wanneer ik de voorbije maanden in TV-studios en op de radio tal van prominenten hoor terugblikken op de geschiedenis van Israël en Palestina dacht ik vaak aan Berlins stelling en aan de wandeling door Hebron. Het klopt. Absoluut. Maar het helpt ons ook totaal niet vooruit. Veel spanningen en conflicten

I saw you crying at the cidrotheque

Begin dit jaar startte onze vrijwilligster Ella een nieuwe blog onder de naam "La Sorteuse - Get a taste of Brussels." * De teksten online zijn enkel in het Engels beschikbaar, maar speciaal voor onze Kortweglezers kiest ze er elke editie eentje uit om naar het Nederlands te vertalen. Veel leesplezier en wie weet ontdek je een nieuw Brussels pareltje...

Cider is in. Het valt niet te ontkennen als je bijvoorbeeld rondloopt op het POMPOMPOM zomerfestival. "Genoeg met die Somersby's en Strongbows," moet de Fransman in 2017 gedacht hebben, toen hij de eerste bar en flessenwinkel gewijd aan cider in België opende. "Wat dacht je daarvan, Brussel?" Gemakshalve zette hij zijn eigen naam op de etalage: Joran - Cidrothèque was geboren.

4 redenen om van de Cidrothèque te houden:

- Open op zondag •
- Gezellige achtertuin •
- Live muziek •
- Hondvriendelijk •

Proeverij

In plaats van de Baskische techniek, waarbij de cider van op meer dan een meter hoogte in je glas terecht komt, kiezen Joran & co. voor degustatieglaasjes. Uitstekend voor mensen zoals ik die moeite hebben met l'embarras du choix. En een overdaad aan keuzes is er zeker: je kiest vier proevers uit meer dan 150 ciders (gefermenteerd appelsap) en perries (gefermenteerd perensap), uit heel Europa. Zelfs België is sterk vertegenwoordigd op het menu.

Op een heel nuchtere manier en met een twinkeling in zijn ogen polst de eigenaar graag naar je individuele smaak en voorziet hij klanten van persoonlijk advies en leuke weetjes.

Wat schaft de pot?

Vrees niet, geheelonthouders en zij die het zure wantrouwen, er is voor elk wat wils. Ambachtelijke bieren en alcoholvrije ciders vullen het menu aan. Of je nu een bordspel uit de kast haalt of je door een violist laat meevoeren naar De Gouw, de mogelijkheden zijn eindeloos

in de Cidrothèque. Elke eerste en derde zondag van de maand doet Ierse live muziek je geloven dat cider daadwerkelijk door kabouters wordt gebrouwen. Mis Saint Patrick's Day niet (markeer 17 maart 2025 alvast in je agenda)!

Om niet licht in je hoofd naar buiten te moeten strompelen, kun je een lekker, stinkend kaasje overwegen, dat je drankjes perfect complementeert. Maak niet de beginnersfout om voor de halve droge worst te gaan. Je zult de ober nog eens moeten lastigvallen.

Na 19.00 uur begint de chef met het bakken van crêpes bretonnes, hartige Bretoense pannenkoeken, een knipoog naar de roots van de eigenaar. Je hoeft dus zeker niet te degusteren op een lege maag.

Gezellig binnen en buiten

In de winter is het hoekje achterin met de zeteltjes supergezellig. Wanneer het zomer wordt in Brussel (voor Brusselseis betekent dit wanneer de thermometer de 10° bereikt), staat er een kleurrijk terras op je te wachten aan de straatkant, maar nóg fijner is de betoverende achtertuin. Er zijn dekentjes voorzien om de kille nachten te trotseren.

Over het interieur is goed nagedacht. Van de tekeningen, muur- en raamschilderingen van Brusselse kunstenaars tot het glas-in-lood boven de deur van Atelier Du Colonel.

Alles wat je nodig hebt

Op momenten dat je in bijna elke bar in de buurt moet vechten voor een tafeltje, lijkt Joran altijd wel een plekje te hebben (tenzij er een jamsessie aan de gang is, dan kom je best op tijd). Open doen op zon- of feestdagen is ook niet te veel gevraagd, eerder een uitzondering in Brussel.

Als je uitgaat in Schaarbeek, vind je hier en daar een fatsoenlijke cider op de menukaarten. Naast het uitbaten van zijn eigen bar, verdeelt Joran namelijk ook flessen in de buurthoreca. De Cidrothèque is ook dé oplossing als je niet met lege handen wilt aankomen op een etentje of als je op zoek bent naar een last-minute kerstcadeau. Doe zoals ik en kies de flessen met de leukste etiketten uit de schappen.

Plan je uitje

De Cidrothèque is de perfecte plek om neer te strijken na een wandeling door het Josaphatpark of het Jubelpark. Als je niet oppast loop je het café voorbij, om de hoek van het Daillyplein. Neem bus 29 vanuit het centrum van Brussel naar Dailly of combineer een bezoek aan Joran met een dagje Schaarbeek. Je zult er geen spijt van krijgen.

Oh ja, je vraagt je waarschijnlijk al de hele tijd af waar al dat gehuil bij de cidrotheque over ging. Dat was pure click-bait. Maak je geen zorgen, de enige reden tot huilen is het wachten tot de klok 19.00 uur slaat en je een paar heerlijke crêpes kan verorberen.

Jacques Jansenstraat 3, 1030 Schaarbeek

Ella Van Craen

* <https://lasortouse.wordpress.com/>

zijn net het gevolg van het eindeloos peuteren in de ingewanden van de geschiedenis op zoek naar het eigen gelijk. Het wederzijds peuteren, ook al heeft elkeen gelijk, doet toch voornamelijk de totale stank toenemen. **Van kennis van de geschiedenis worden we niet wijzer. Enkel van een compromis.**

Even terzijde, Isaiah Berlin was zelf een overtuigd zionist, maar heeft tot op zijn sterfbed herhaald dat er geen toekomst voor Israël was zonder een toekomst voor de Arabische/Palestijnse bevolking.

Met mijn tweede bedenking begeef ik me op glad ijs. In 1998 schreef de Libanees/Franse romancier Amin Maalouf het essay *Moorddadige identiteiten*. Een essay dat je kan blijven herlezen, vol nuances en ook wel vol clichés. Samengevat: we mogen identiteit niet persecuteren, noch er te inschikkelijk mee omgaan, maar we moeten het aandachtig bestuderen, begrijpen,

om het vervolgens te temmen en domesticeren. Amin Maalouf vertelt hoe identiteit ontstaat uit trauma's en frustraties, uit wrok en uit wanhoop. Hij vertelt hoe in het Midden-Oosten de religieuze identiteit de bovenhand neemt. De dominante westerse identiteit heeft hen vernederd. De alternatieven, nationalisme en socialisme, hebben er gefaald.

Maar dit is niet het voornaamste dat ik uit dit essay heb onthouden. Amin Maalouf vertelt er ook hoe religie een bijzonder weinig geschikt criterium is voor identiteit, in tegenstelling tot taal. *"Godsdienst wil exclusief zijn, taal niet"*. Je kan meertalig zijn. Je kan niet 'multi-religieus' zijn. *"De scheiding van kerk en staat volstaat niet meer"* schreef Amin Maalouf in 1998, "het is al even belangrijk om het religieuze en het identitaire van elkaar te scheiden". **Religie verdient respect, uiteraard, maar het is niet geschikt voor gedeelde identiteit.**

Even terzijde, Amin Maalouf is een Arabischsprekende christen in het complexe multiconfessionele Libanon. Het conflict in Gaza is volgens hem geen godsdienstoorlog, maar een identitaire oorlog, waar de identiteit aan beide zijden meer en meer door godsdienst bepaald wordt. Overeenkomstig het adagium dat godsdienst naar exclusiviteit neigt is er dus steeds minder ruimte voor compromis.

Het conflict in Gaza deed me aan deze essays van Vargas Llosa en Maalouf denken. Noch het historisch gelijk, noch de religieuze sympathie helpen het debat. Het is geen meerwaarde in het Midden-Oosten, en hier al evenmin, in haar overgedragen en geïmporteerde vorm. Dit lijkt wel een gepaste opinie voor de Kortweg.

Johan Basiliades

Ergens tussen Lagos en Brussel

Het kan geen toeval zijn. Twee boeken met een link zowel naar Nigeria als naar Brussel.

De stedelijke omzwervingen van een poseur

Open Stad (Bezige Bij) van Teju Cole heeft iets. Het is een boek met een sfeer. En net als je het niet meer verwacht is er plots een plot of plotwending. We volgen Julius, een succesvolle Nigeriaans-Duitse immigrant gestrand in New York, een psychiater en ... intellectueel.

Teju Cole is een Nigeriaans-Amerikaans schrijver en kunsthistoricus aan Colombia Universiteit New York. Open Stad is zijn eerste novelle.

In Open Stad dwaalt Julius door New-York, en ook enkele hoofdstukken lang door onze hoofdstad Brussel waar hij op zoek is naar een familie of pretendeert er op zoek naar te zijn om New York of een gebroken relatie te ontvluchten. Een flaneur dus. Hij ontmoet vrienden, familie, oude bekenden uit Lagos Nigeria, nieuwe onbekenden in bars, ... Het is niet altijd duidelijk wanneer de muzikale, culturele, artistieke, historische kennis die hij etaleert oprecht is of gewoon een pose, om wat te stoefen. In een CD-zaak mijmert hij terloops over historische uitvoeringen van *Das Lied von der Erde* van Mahler. Een beetje een dandy?

Teju Cole speelt er mee, zodat je nooit volledig hoogte krijgt van het personage. Julius geeft de aanzet tot heel wat bedenkingen en meningen over liefde, vriendschap, maar ook politiek, immigratie, identiteit en diversiteit, over de stad en het leven in de stad, over Manhattan en over Brussel. Maar vaak breekt hij ze af zodra ze interessant worden. Het is al evenmin duidelijk of de titel *Open City* slaat op de stad die immigranten absorbeert, op de anonieme stad, op de openheid/tolerantie van de stad ...

Maar al dat zwerven baat niet. Op het einde haalt zijn echte leven hem in en confronteert hem met een 'detail' uit zijn jeugd in Lagos, die hij handig verdrongen of oprecht vergeten was. Een boek met een sfeer en een twist.

Johan Basiliades

The Middle Daughter' of 'De Middelste Dochter'

Het boek volgt het leven van Nani, de middelste dochter uit een Nigeriaanse familie. Ze wonen in een welgestelde buurt in Enugu, zijn zeer hecht, ... en leiden een schijnbaar perfect familieleven. Tot het lot daar - niet eens 30 pagina's later - anders over beslist. De ene hartverscheurende wending na de andere. Zoals de wet van Murphy het voorschrijft: alles wat fout kan gaan, zal fout gaan.

De auteur van het boek is Chika Unigwe, een Belgische schrijfster van Nigeriaanse afkomst. Ze brak internationaal door met haar boek 'On Black Sisters Street' - 'Fata Morgana' in het Nederlands.

In 2012 werd dit boek zelfs bekroond met de Nigeria Prize for Literature. 'The Middle Daughter' is haar recentste boek.

Het is een moderne hervertelling van het verhaal van Hades en Persephone. Voor wie het vergeten is: Persephone, dochter van oppergod Zeus en godin Demeter, wordt ontvoerd door Hades, de god van de onderwereld. Tegen haar wil wordt ze koningin van het onderrijk.

Ook in dit verhaal wordt Nani op het meest kwetsbare moment in haar leven gelokt in de armen van een vlotte predikant, genaamd Ephraim. De relatie verslechtert snel en Nani bevindt zich gevangen in een gewelddadig huwelijk. Maar wie zou haar geloven? Een man van God kan nooit kwaad doen, ze zou zich "gelukkig moeten prijzen!". Zal ze zich hieruit kunnen bevrijden? Kan ze krachten putten uit haar verleden en haar identiteit?

Een meeslepend verhaal met een krachtig einde.

Charlotte Schoefs

Over plantaardige melk, platen en modernisme in Brussel

Modernist-Map-Brussels 1910-1940

Begin maart wil ik meer weten over Tip Toh. Dit is een geweldige start-up die melk maakt op basis van gele erwten. Ik maak een afspraak met de oprichter Louis Curtil, die me ontvangt in *BXL central [Chez Pias]*, een onafhankelijk platenlabel, boek- en vinylwinkel, live-concert- en eventlocatie, kunstencentrum én koffiedegustatie-plek. Het ligt in het centrum van Brussel (Sint-Laurensstraat 36) om de hoek van het stripmuseum in de Zandstraat. Tip Toh's laatste product is Barista, een plantaardige melk speciaal voor café latte/latte macchiato/cappuccino/ chai latte, ... Voor ik verder ga, plantaardige melk hoeft echt geen niche product te zijn. Dus niet enkel voor Union supporters. Ik ben RSCA-fan en de Tip Toh-melk, zowel zuiver als in de koffie was perfect! Ik heb al een voorraad ingeslagen ondertussen.

De zaak, *BXL central [Chez Pias]*, bevat me. Ze zijn gehuisvest in een prachtig modernistisch gebouw dat Fernand Brunfaut in 1931 ontwierp voor de redactie en drukkerij van *Le Peuple*, de krant van de socialisten. Enkele dagen na het gesprek keer ik er terug om er door de boeken, platen en CD's te snuisteren en wat te werken op de laptop met een koffie en goede muziek. In het buitengaan koop ik bij het afrekenen een kaart

Modernist-Map-Brussels 1910-1940 (€12). Ze ligt aan de kassa. Een kaart van Brussel met bijna 200 modernistische pareltjes in de hoofdstad. Fraai gelay-out, op een moeilijk te herkennen, maar aangenaam aanvoelend soort zacht geplastificeerd papier. Op de verso staat het exacte adres van elk gebouw, naam architect, enz ... Met een handige QR code kan je op de smartphone de historiek van elk gebouw nalezen (https://modernist-map-brussels.com/trad_nl.html).

Het is een privé-initiatief van Gilles Dumoulin (fotograaf) et Alexis Jacob (vormgever). Zoals beiden het aangeven is "Brussel vooral bekend om zijn Fin-de-Siècle architectuur. De architectuurperiode tussen de twee wereldoorlogen is minder bekend bij het grote publiek, maar is niettemin bijzonder rijk en vernieuwend. *MODERNIST-MAP-BRUSSELS 1910-1940* is een uitnodiging om de stad te herontdekken aan de hand van een representatieve selectie van de verschillende tendensen en typologieën binnen de modernistische architectuur in Brussel".

De plantaardige melk, de platen/koffiezaak en de kaart waren een fijne Brusselse ontdekking.

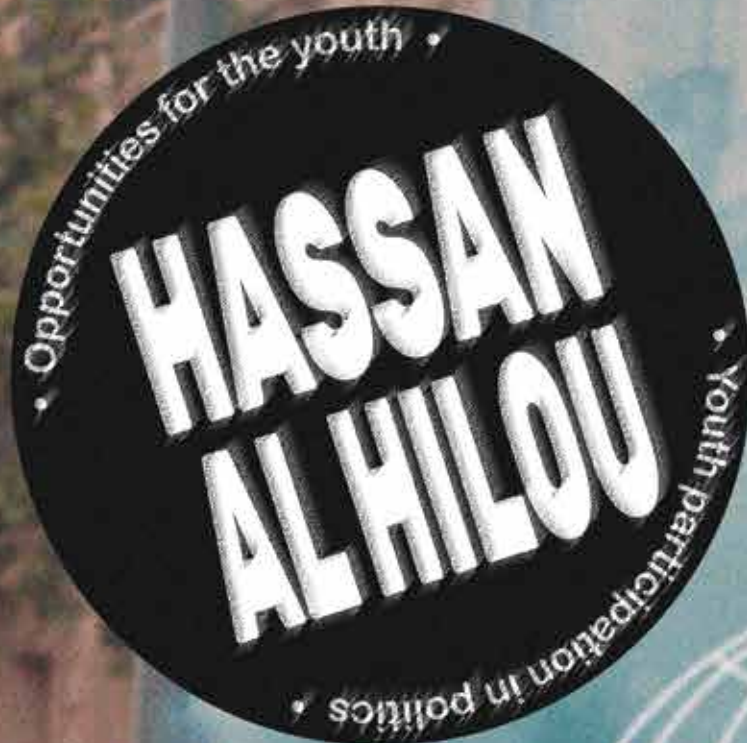
Johan Basiliades

8 MAY, 7.30 PM, KVS

MAÏTE MEEÛS IN CONVERSATION WITH:

YOUNG VOICES
SHAPING THE FUTURE

De eerste Agusta-affaire: De gravin en Bongo-Bongo

Op 17 juni 1967 vatte een resem Belgische en buitenlandse journalisten, post voor het gemeentehuis van Angleur. In het Luikse voorstadje vond één van de drukst becommentarieerde huwelijken van het jaar plaats. Bruidegom van dienst was José Germano de Sales (°1942-1997), Braziliaanse voetballer van Standard Luik. Zijn bruid was de piepjonge Italiaanse schoonheid Giovanna Agusta... Dat de twee überhaupt tot in het stadhuis waren geraakt, was een half mirakel. Het huwelijk had immers lang niet aan een zijden, maar aan een draad van spinnenrag gehangen... Jaren voor het Agustaschandaal België op zijn grondvesten zou doen daveren, was ons land én Europa al in de ban van deze eerste Agusta-affaire; een Romeo en Juliaverhaal... Maar dan wel met een naar, racistisch kantje...

Dat José Germano ooit in België zou komen voetballen, had niet in de lijn der verwachtingen gelegen. Daarvoor was zijn talent immers te groot. Per slot van rekening had de technisch begaafde linksbuiten nog voor zijn 21ste al zijn opwachting gemaakt bij de nationale ploeg van Brazilië. In die tijd, onder impuls van de onvermijdelijke Pélé en Garrincha, de allerbeste ploeg ter wereld... Op zijn negentiende debuteerde Germano bij de Braziliaanse topclub Flamengo. Al gauw liep hij in de kijker van de Braziliaanse bondscoach. In aanloop naar het WK van 1962 in Chili speelde Germano mee in twee interlands. Hij miste slechts op een haar na de uiteindelijke WK-selectie... (En een wereldtitel.) Maar zijn prestaties leverden hem wel een transfer naar Italië op. Milantrainer Nereo Rocco haalde Germano op aandrang van zijn (blanke) Braziliaanse vedette Altafini in de zomer van 1962 naar Italië... Pittig detail; Germano werd er de eerste gekleurde speler ooit... Een Milanese krant blokletterde bij zijn aankomst; "E arrivato il Negro". Hij kreeg er al gauw de bijnaam Bongo-Bongo...¹

In het conservatieve Italië van begin jaren '60 liep de gekleurde voetballer meteen in de kijker... Aanvankelijk verliep zijn integratie ook vlot. In zijn eerste competitiewedstrijd tegen Venezia scoorde Germano meteen twee keer. En ook in de Europabeker voor landskampioenen -die zijn club aan het einde van het seizoen zou winnen- maakte hij een doelpunt. Maar toch verdween het jonge talent na een aantal maanden ietwat

verrassend uit beeld... Er volgde een uitleenbeurt aan Genoa... Toch problemen met de integratie, klonk het... Na een degelijk half seizoen keerde Germano terug naar Milaan, maar aan de bak kwam hij er niet meer... En dat had te maken met zaken buiten het veld... Met de liefde...

In een manège in de buurt van het Milantrainingscentrum had Germano Giovanna Agusta ontmoet... Het was, zoals dat heet, liefde op het eerste gezicht... Maar, de (sociale) kloof tussen beiden was wel héél erg groot... De voetballer uit de favella's met een heuse gravin... Want Giovanna was de dochter van graaf Domenico Agusta, eigenaar van de gelijknamige motorfiets- en helikopterfabriek. Domenico was schatrijk en een vooraanstaand lid van de Italiaanse high society. Agusta senior had naar verluidt grootse aspiraties voor zijn dochter en zag haar al getrouwd met Victor Emmanuel², zoon van Italië's laatste koning (en ook actief in de helikopterbranche). Volgens mensen die het konden weten was de graaf 'egocentrisch, sluw, meedogenloos en grillig'... En ook, niet weinig racistisch...

De ontluikende affaire tussen de voetballer en de gravin moest voor Domenico in de kiem gesmoord worden en dat leek ook het geval... Terwijl Germano bij Milan volledig uit beeld verdween -naar verluidt door de druk die Domenico uitoefende op de club- werden hij en Giovanna nog maar zelden samen in het openbaar gespot. De 'amourette' leek een stille dood gestorven... Zeker toen José Germano in 1965 terug naar Brazilië vertrok, om er bij Palmeiras te gaan voetballen... Daar herleefde zijn carrière wonderwel. Alsof er een aantal obstakels uit de weg waren geholpen. Hij werd ook opnieuw opgeroepen voor het Braziliaanse nationale elftal...

Naar België

Het was dan ook een grote verrassing toen Standard in 1966 een volbloed Braziliaans international wist te strikken... Maar achter de transfer ging een verdoken waarheid schuil. Heel de tijd hadden Germano en Agusta, tegen de wens van vader Agusta in en in het grootste geheim, contact met elkaar gehouden... De transfer naar Luik kwam er opdat het stapelverliefde koppel, weg van de Milanese invloedssfeer en de strikte Italiaanse huwelijkswetgeving, met elkaar kon trouwen...

In februari 1967 stond de Europese pers op zijn kop. De intussen 21-jarige (en dus volwassen) Giovanna was het ouderlijk huis en Italië ontvlucht, om zich in Luik bij haar voetbalgeliefde te voegen... Het was een internationaal schandaal... Vader Agusta was razend! Hij besloot niet zomaar een stokje, maar een hele boomgaard voor het huwelijk te steken... Volgens de Italiaanse huwelijkswet moest hij als vader immers nog steeds zijn toestemming geven... Dat weigerde hij uit... Naar zijn beweegredenen moest niet ver gezocht worden... Hij verklaarde tegenover de pers "een hartsgrondige tegenstander te zijn van een huwelijk tussen zwart en blank". In zijn ogen zou zijn dochter beoedeld worden door het huwelijk. Zeker als er ook kinderen uit voort zouden komen, want volgens Domenico zou ze nooit nog een "blanke man vinden uit de kringen waarin Agusta thuishoorde". (Hij ging ervan uit dat het huwelijk sowieso geen lang leven beschoren was...) Niemand van enig niveau zou immers nog een vrouw willen die een kind had gehad met "een Neger"³. Agusta sr dreef de druk op. Ook de secretaris van Milan, dat nog eigendomsrechten op Germano had, werd ingeschakeld om de voetballer van het huwelijk te doen afzien...

Fio Maravilha - broer van Germano, voetballende wereldhit

José Germano was niet de enige voetballer in de familie. Ook zijn broer Joao De Sales, beter bekend als Filho Maravilha, was een begenadigd voetballer. Ook hij begon zijn carrière bij Flamengo. Een even rumoerig liefdesleven als zijn broer had hij niet. Maar hij werd ook wereldberoemd op zijn eigen manier.

In 1972, tijdens een vriendschappelijke wedstrijd tussen Flamengo en Benfica zat Maravilha op de bank, toen het thuispubliek zijn naam begon te scanderen... Trainer Mario Zagallo bracht hem in.

In de 33ste minuut van de tweede helft maakte hij de winnende goal...¹ Aandachtig supporter in het immense Maracanastadion die dag, was de populaire Braziliaanse Bossa Novazanger Jorge Ben Jor (later Jorge Ben², °1939). Die besloot een nummer over Maravilha te maken.

"Fio Maravilha" werd in 1972 door Jorge Ben gereleased. Het is een prachtig nummer. Maar het zou pas echt wereldbekendheid verwerven door een ... Belgische band. In 1977 gebruikte Two Man Sound het als sample in hun Disco Samba...

Fio maravilha nos gosamos de voce

De de de de de de de de

Fio maravilha faz mais um pra gente ver

De de de de de de de de

Blijf daar maar eens op stilzitten...

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=xpp74a7DNa8>

² Dat Jorge Ben een wereldmuzikant is, mag ook blijken uit het feit dat Rod Stewart een riedel van hem stal om er 'Do Ya Think I'm sexy' mee te maken...

José Germano en Giovanna Agusta

Agusta senior spande een rechtszaak aan om het huwelijk te verhinderen⁴. Zijn advocaat claimde dat er een te groot verschil tussen Germano en Giovanna bestond op vlak van afkomst, opleiding en opvoeding... De affaire bereikte zelfs de andere kant van de oceaan. Het militante Afro-Amerikaanse blad Jet zette het verhaal van het gemengde koppel op de cover van één van hun nummers. Intussen werd de 21-jarige Giovanna zelfs aan een psychologisch onderzoek onderworpen... (Dat ze met vlag en wimpel doorstond...) Een nieuwe poging om Giovanna te doen afzien van het huwelijk, in een Brussels hotel, draaide nergens op uit... Daar liet Domenico het niet bij... In Brazilië had hij een aantal mannen ingehuurd om Germano's verleden uit te pluizen... Ze kwamen met valse huwelijkspapieren op de proppen...⁵ De plot mislukte; ze werden gearresteerd...

Maar ook in Luik bleek Agusta connecties te hebben. Hij huurde een detectivebureau in om zijn dochter te schaduwen... Giovanna's appartement werd afgeluisterd... Een aantal mannen in PTT-kostuum⁶ kwamen de afliesterapparatuur plaats... Ook een lokale Luikse politieagent was betrokken bij de operatie... Die stond op de uitkijk... Erg bekwaam bleken de afliisteraars evenwel niet... Ze kregen enkel de ringtoon te horen... De operatie kwam aan het licht toen Germano een klacht indiende bij de PTT omdat er een vreemd geruis op de telefoonlijn te horen viel... Uiteindelijk zouden zes mensen opgepakt worden... De eerste Agusta-affaire met omkoping van ambtenaren was een feit...

Domenico's pogingen om het huwelijk te dwarsbomen, liepen uiteindelijk met een sisser af... (Les: huur altijd deftig personeel in...) Juridisch hield de zaak tegen het huwelijk geen steek. Toen bovendien bleek dat Giovanna intussen ... zwanger was, was er niets meer om het huwelijk tegen te houden. De Luikse rechtbank besloot de geliefden toestemming te geven om te huwen... Wat dus uiteindelijk ook gebeurde in juni 1967... Enkele maanden later werd dochter Lulu geboren...

Eind goed al goed, zou men denken... En de liefde overwint altijd alles en zo... Maar er is ook nog zoiets als de realiteit... Tussen Agusta en Germano liep het uiteindelijk toch verkeerd af. In 1970 zouden ze scheiden... De kloof tussen beiden bleek toch te groot... Germano's voetbalcarrière was door de affaire intussen op een dood spoor beland. Hij verliet Standard in stilte... en stopte met voetballen. Terug in Italië, als getrouwd stel, vond Giovanna geen aansluiting meer bij haar familie of in de omgeving waarin ze op was gegroeid... Het gemengde huwelijk tussen de gravin en Bongo-Bongo bleek niet bestand tegen de sociale druk... Een jaar na de scheiding overleed ook graaf Domenico. Ongetwijfeld opgelucht over het falen van het huwelijk van zijn dochter...

Zijn opvolgers bij het bedrijf dat hij groot gemaakt had, zouden een 20-tal jaar later Luik en België nog eens op stelten zetten... Maar dat is een ander verhaal, dat met liefde niks van doen heeft...

Kurt Deswert

¹ Mogelijk een verwijzing naar Paul Bonga Bonga (*1933), de briljante sterspeler van Standard Luik? Bonga Bonga werd begin jaren '60 beschouwd als één van de beste spelers in Europa.

² Via zijn moeder Marie-José een neef van onze koning Boudewijn en Albert II

³ Ik verwijs hier naar een artikel in Het Parool 11/7/1970.

⁴ Een eerder pleidooi bij de Paus liep op niets uit. Die verklaarde dat ze beiden katholieken waren en dat de kerk niets had tegen gemengde huwelijken...

⁵ Het is onduidelijk of Domenico hen de opdracht gaf de papieren te vervalsen. Het zou niet meteen verbazen...

⁶ Het ministerie van Post, Telegraaf en Telefoon

Hoe vrij denk jij?

Durven twijfelen geeft je de (vrijheid) om kritisch te denken, scherpt je geest aan, (confronteert) je met je eigen vooroordelen.

Gun jezelf het voordeel van de twijfel. Doe de test op hoevrijdenk jij.be

flagey

JAZZ

fred hersch

31.05.24

flagey.be

Het Brusselse Willemsfonds bestaat 150 jaar! In de vorige edities van Kortweg beschreven we reeds onze geschiedenis tot en met de Tweede Wereldoorlog - deze artikels zijn nog te lezen op <https://kortweg.brussels>. In deze editie gaan we dieper in op onze publicaties en tijdschriften.

Wij danken Liberas voor het onderzoek- en schrijfwerk rond 150 jaar Willemsfonds Brussel! Liberas is het erfgoedcentrum voor de geschiedenis van het vrijheidsideaal in al zijn facetten. De organisatie is in 1982 opgericht als bewaarplaats voor de geschiedenis van het liberalisme in Vlaanderen en België. Intussen is Liberas uitgegroeid tot een archiefinstelling die zich ook richt op personen, denkgroepen, (niet-zuilgebonden) beroepsorganisaties, vrije beroepen en allerlei andere groepen die een bijdrage lever(d)en aan het realiseren van het vrijheidsideaal. Meer info over Liberas vindt je op www.liberas.eu

8 Hoog aangeschreven

Het geschreven woord speelt sinds de oprichting in 1851 een cruciale rol in het Willemsfonds, zo ook in de Brusselse afdeling. Er wordt gedurende anderhalve eeuw gecommuniceerd en gepolemiseerd, geagendeerd en gekronieerd, zowel voor de lopende als de toekomstige generaties. En alle stukken bij elkaar genomen, levert dit een heel diverse schatkamer aan informatie op.

Communicatie

Communicatie met de leden en het werven van nieuwe leden staat bovenaan dat lijstje. Van bij de start komt het bestuur in actie met uitbundige werkingsverslagen. Deze verschijnen in dé publicatie van het Algemeen Bestuur, het Jaarboek van het Willemsfonds (1868-1895) en diens opvolger het Tijdschrift van het Willemsfonds (1896-1906). De Brusselse afdeling schrijft zijn eigen geschiedenis neer en deelt haar wel en wee. Van bestuurlijke informatie over inzet voor de goede zaak tot een loflied op de eigen werking, alles passeert de revue. Eén van die andere doelstellingen, de verspreiding van het ideeëngoed, komt hier minder goed uit de verf. En dus vult de afdeling dit zo snel mogelijk aan met een eigen tijdschrift, heel toepasselijk Willems-Fonds, maandelijksche uitgave der afdeling Brussel (1881-1884) genaamd. Een blad met aankondigingen, maar vooral met sterke opinies en gevleugelde oproepen (zie de pagina hiernaast voor de eerste pagina van het eerste tijdschrift)/ Om budgettaire redenen verdwijnt dit blad echter na amper vier jaar, en een vervanger is niet echt in zicht.

Maar geen nood, de bevriende dag- en weekbladpers maakt enthousiast ruimte vrij voor de schrijflust van de afdeling. Het in Gent gepubliceerde Volksbelang van Paul Fredericq, Het Laatste Nieuws en De Zweep van de Brusselaar Julius Hoste, om er maar enkele te noemen, brengen soelaas en bieden een platform voor het levensverhaal van de afdeling in de breedste zin van het woord.

Het is wachten tot na de Tweede Wereldoorlog voor een eigen voorzichtig vervolg. Vanaf de jaren 1960 verschijnen een aantal informatieve blaadjes van zowel de afdeling als het agglomeratieverbond en de avondschoon, denken we maar aan Sleutel (1966-1991), Informatieblad voor sociale en culturele promotie, Willemsfonds agglomeratie Brussel (1976-1986), De Belleman (1987-1996) en 't Wifoske (1995). Geen van deze biedt echter veel visie of

opinie. Dat wordt toevertrouwd aan ... een eerste maal Kortweg (1996-1999), die vervelt tot Kortweg Flash (2001-2017). Met de komst van het huidige blad Kortweg in 2017 krijgt Brussel opnieuw een volwaardig ledenblad, informatief én met een duidelijke opinie. Een website en sociale media vervolledigen, zoals het anno 2023 hoort, het communicatieaanbod.

Een stap verder

Het Brusselse Willemsfonds in al zijn vormen en gedaanten stelt zich de voorbije decennia ook actief op als (co-) uitgever van publicaties over de Brusselse geschiedenis. In de jaren 1980 verschijnen biografische werken over Emanuel Hiel (1984) en Karel Buls (1987), daarna volgt Jef Mennekens (1995). En wie zich afvraagt waarom die andere pionier in het rijtje ontbreekt: het Liberaal Archief/Liberas publiceert in die zelfde periode een boek over Julius Hoste sr. (Vader Hoste, 1989). De figuur van burgemeester Karel Buls blijft in de daaropvolgende jaren boeien en levert nog twee publicaties op (2013 en 2014), ook voor Emanuel Hiel (2011) blijft er belangstelling.

De pennen zijn geslepen en na de nodige voorbereidingen, start een hele reeks publicaties van divers pluimage. In 2010 brengt de afdeling een hommage aan Hugo Claus uit. Inspirator en drijvende kracht achter deze publicatie is Herman Mennekens, achterkleinzoon van dichter Jef Mennekens. Samen met enkele kompanen start hij in 2012 met een reeks poëziebundels van Brusselse schrijvers. Vers uit Brussel (2012), Een kwestie van Splinters (2013) en Ruis op het landschap (2017) vinden hun weg naar de Brusselaars, net als de eigenzinnige mijmeringen van Guido Herten (Woda ge allemo op paast, 2014) en de levensgeschiedenis van een 16e-eeuwse stadsdichter (Ik Jan Smeken, 2017).

Het Willemsfonds toont zich in die jaren ook bereid om mee te denken over de toekomst van de grootstad en wil niet blijven stilstaan bij een nostalgische blik op het verleden. Met Vlaams Sociaal Liberaal in Brussel (2011) wordt een voorzet gegeven waarna nog datzelfde jaar de toekomstvisies van Guy Vanhengel en Sven Gatz worden uitgegeven. Dit loopt uit in een reeks over een breed gedragen toekomstproject voor de stad. In drie publicaties onder de reekstitel

Stadslucht maakt vrij verschijnen Manifesto (2013), Sismondi (2014) en een becommentarieerde heruitgave van Buls' Esthétique des villes (2015). In de marge wordt intussen Van Vlaams dorp tot wereldstad (2014) van René Coppens in het uitgavenfonds opgenomen, een kroniek van een leven in de gemeente Ganshoren vis-à-vis de "olievlek" die Brussel in de 20e eeuw werd.

Last but not least is er ook tijd voor ontspanning. In 2013 verschijnt Aftrap in Brussel van Kurt Deswert, in 2023 volgen Schwalbe over het Belgisch voetbal tijdens de Tweede Wereldoorlog en 50 years RWDM, waardoor het Willemsfonds zich ook op sportief vlak op de kaart zet. Ook op het vlak van architectuur wordt met de biografie van Joseph Diongre een prachtig boek uitgegeven.

Al deze publicaties kunnen aangekocht worden via het Willemsfonds Brussels Hoofdstedelijk Gewest (zolang de voorraad strekt, neem een kijkje op <https://kortweg.brussels> voor een overzicht) en geraadpleegd worden in de leeszaal van Liberas.

*Bart D'hondt,
wetenschappelijk medewerker Liberas*

Pagina rechts: de voorpagina van het allereerste tijdschrift dat het Brusselse Willemsfonds uitbracht, in 1881.

Wist je dat?

Wist je dat Mark Schaevers, auteur van de recent verschenen Hugo Clausbiografie "De levens van Claus" ook ons Willemsfondsboekje "Hugo Claus, een zachte hommage" van Herman Mennekens als bron gebruikte? Wij vonden het alvast een hele eer.

Willems-Fonds

MAANDELIJKSCHE UITGAVE DER AFDEELING BRUSSEL.

OPSTELLEN, BRIEVEN, MEDEDEELINGEN, ENZ., STUREN : 246, VOORUITGANGSTRAAT, BRUSSEL.

INHOUD : *Voorwoord.* — H. VAN KALKEN : *Vlaamsch of fransch.* — TH. COOPMAN : *Jaarverslag 1880-81.* — *Allerlei en Mededeelingen.*

DOR de uitgave van dit blad wil het Bestuur der Brusselsche Afdeeling trachten : het WILLEMS-FONDS nog meer en beter in de hoofdstad te leeren kennen, zijn doel en zijne werkzaamheden te doen waardeeren, de leden tot meer ieverige medewerking aan te sporen.

Maandelijks zullen de leden der Afdeeling het blad kosteloos ontvangen.

Nevens een kortbondig hoofdartikel zal het bevatten : de beknopte verslagen onzer algemeene vergaderingen en bestuurszittingen, uittreksels en programma's der voordrachten, de teksten van de gezongene liederen, dagorden der zittingen, mededeelingen, alles, in een woord, wat voor de leden van eenig belang is.

Wij verhoppen dat deze uitgave zal bijdragen tot den bloei der Afdeeling Brussel.

Vlaamsch of Fransch ?

Men denke niet dat ik in deze weinige regels nog eens ga trachten aan te toonen, waarom het nuttig en noodig is voor onze brusselsche jongens en meisjes, door middel hunner moedertaal te worden onderwezen. Dit beginsel is reeds zoo dikwijls besproken, de waarheid ervan werd op zoo overtuigende en klaarblijkende wijze aangetoond, dat het mijns inziens overbodig werk is, daarop nogmaals terug te komen. Een feit echter is het dat de vlaamsche taal in onze goede hoofdstad nog door zoo velen wordt aangezien als een soort dieventaal, zonder sierlijkheid, hard klinkend voor de ooren, ruw en onbeschaafd in vorm en uitdrukking, eene taal waarvoor ieder beschaafd mensch zich schamen moet. Wat daarop te antwoorden ? Onbekend maakt gewoonlijk onbemind en vader Willems zeide reeds terecht : *C'est bien à tort qu'on*

dédaigne la langue flamande : ceux qui la connaissent conviennent qu'elle est riche et belle. Hij wist wel dat het onnoodig was deze waarheid aan de Vlamingen te verkondigen ; vandaar dat hij ze in een fransch kleeftak om vooral de onwetenden tot overtuiging te brengen. En zij zijn zoo velen, die onwetenden, die zoo prachtig weten te redeneeren over eene taal, waarvan zij bitter weinig kennen en die gewoonlijk tot de geleerde en diepzinnige gevolgtrekkingen komen dat Brusselsch geen Vlaamsch, en Vlaamsch geen Nederlandsche taal bevat ; hoe verheven zij is bij Vondel en Bilderdijk, hoe krachtig en zoetvloeiend bij Ledeganck en Tollens, hoe wegsleepend en gevoelig bij Van Beers en Loveling.

Het is waar, het Brusselsche Vlaamsch is niet zeer verleidelijk voor het oor. Maar aan wie de schuld ? Is het niet aan hen, die sedert jaren stelselmatig de vlaamsche taal uit de volksschool gebannen hebben tegen alle regelen van het gezond verstand, en die denken het eenvoudige volkskind niets beter voor het leven te kunnen medegeven dan eenige lepels flauw Fransch. Is het wonder, dat het Vlaamsch in Brussel is achteruitgegaan, hare zachte en beschaafde vorm verloren heeft, arm geworden is in woorden en uitdrukkingen ? Indien men de arme miskende in de volksschool van Brussel wat minder stiefmoederlijk bedeelde, indien zij even als voorheen het voertuig werd tot ontwikkeling van het kinderlijk verstand, wat zou zij zich weder spoedig uit haren staat van diep verval opheffen en haren beschavenden en verzachtenden invloed doen gevoelen !

Er is echter nog een zeer belangrijke reden, waarom het Vlaamsch in onze volksscholen te verkiezen is boven het Fransch. Deze laatste taal toch heeft hare meeste woorden ontleend aan de Grieksche en Latijnsche talen, terwijl het Vlaamsch een groot aantal uitdrukkingen bezit die door het volk zelf gevormd zijn en haar daardoor « zoo kort, zoo net, zoo zin — zoo woordenrijk » maken, zooals de dichter Anslo zegt. Door eenige weinige voorbeelden zal ik trachten de waarheid mijner bewering te staven. Het is bekend dat reeds het eerste leesonderwijs veel gemakkelijker in het Vlaamsch dan in het Fransch geschreven wordt, daar de spelling der meeste woorden met de uitspraak overeenkomt. Maar daarover wensch ik nu juist niet te spreken ; ik vestig liever de aandacht op de woorden, die bij het onderwijs in de verschillende leervakken, onvermijdelijk voorkomen. Spreekt men met de kinderen bij voorbeeld over eene bloem, dan worden de benamingen der verschillende deelen op de eenvoudigste wijze uit enkele hoofdwoorden afgeleid. Hoe gemakkelijk begrijpen de kinderen de woorden *bloemblad*, *bloemsteel*,

Foto-album - bekijk nog meer foto's

24 januari - Collegium Vocale brengt Bach in Flagey, met vooraf een inleiding door musicoloog Waldo Geuns

17 februari - Voorstelling "Bedankt om te komen" met Jade Mintjens in het Vaudeville Theater

25 februari - Geleid bezoek aan de Basiliek van Koekelberg

24 februari - Avondwandeling met gids in het Zoniënwoud

2 maart - Geleide bezoeken aan expo Josef Hoffmann in de Koninklijke Musea voor Kunst & Geschiedenis

7 maart - Lezing Willemsfonds Schaarbeek-Evere-Sint-Joost met ex-diplomaat Robert Vandemeulebroucke over Donald Trump

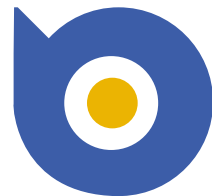
10 maart - Optreden The Brussels Concertband in W:Hall, met Yannick Bovy, Dunja en Ben Vanderweyden

9 maart - Geleid bezoek Begraafplaats van Molenbeek met gids Tom Verhofstadt van Epitaaf vzw

Kalender

PODCAST-ATELIERS VOOR TIENERS

Donderdag 11 en vrijdag 12 april van 10u00 tot 16u00

- 🕒 GC De Maalbeek Superette, Generaal Lemanstraat 118, Etterbeek
- 📍 Gratis
- 📄 Inschrijven via www.demaalbeek.be
- 📞 ● Willemsfonds Etterbeek i.s.m. GC De Maalbeek en Brede School Etterbeek

BRUSSEL ACHTER DE SCHERMEN: WIELS

Zaterdag 13 april om 11u00

- 📍 WIELS, Van Volxelaan 354, Vorst
- 📄 5 euro
- 📄 Inschrijven via imane@willemsfondsbrussel.be
- Willemsfonds Zuidwest-Brussel

GELEIDE WANDELING LANGS ARTIESTENPARCOURS MOLENKOEK

Zondag 14 april om 14u00

- 📍 Maison de la Poste, Picardstraat 7, Brussel
- 📄 Gratis
- 📄 Inschrijven via wannes@willemsfondsbrussel.be
- Willemsfonds Sint-Jans-Molenbeek

DE ZINGENDE OBER

Zondag 14 april om 14u30

- 📍 GC Op-Weule, Sint-Lambertusstraat 91, St.-Lambrechts-Woluwe
- 📄 2 euro voor leden / 8 euro voor niet-leden
- 📄 Inschrijven via carla.dejonghe@willemsfondsbrussel.be
- Willemsfonds Woluwe i.s.m. Femma en GC Op-Weule

GELEID BEZOEK EXPO HISTOIRE DE NE PAS RIRE

Zaterdag 20 april om 13u15

- 📍 BOZAR, Ravensteinstraat 23, Brussel
- 📄 10 euro voor leden / 12 euro voor niet-leden
- 📄 Inschrijven via ethel.savelkoul@telenet.be
- Willemsfonds Etterbeek

STADSRONDLEIDING LILLE (RIJSEL)

Dinsdag 23 april om 14u00

- 📍 Place Rihour, Lille
- 📄 15 euro voor leden / 18 euro voor niet-leden
- 📄 Inschrijven via denise.vergeylen@telenet.be
- Willemsfonds Neder-over-Heembeek

LEZING "SCHWALBE, HET VERGETEN VERHAAL VAN HET BELGISCHE VOETBAL TIJDENS DE TWEEDE WERELDOORLOG"

Dinsdag 23 april om 19u00

- 📍 GC De Kroon, Jean Baptiste Vandendrieschstraat 19, Sint-Agatha-Berchem
- 📄 Gratis
- 📄 Inschrijven via ilsecarle@hotmail.com
- Willemsfonds Sint-Agatha-Berchem

BRUSSEL ACHTER DE SCHERMEN: MIVB - METRO

Donderdag 25 april om 9u30

- 📍 MobiSquare, Koloniënstraat 62, Brussel
- 📍 Gratis
- 📄 Inschrijven via carla.dejonghe@willemsfondsbrussel.be
- Willemsfonds Woluwe

BRUSSEL ACHTER DE SCHERMEN: AEGIDIUM

Zaterdag 27 april om 10u30

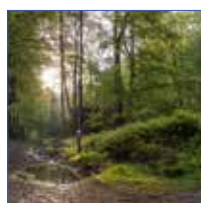
- 📍 Aegidium, Sint-Gillisvoorplein 16, Sint-Gillis
- 📄 5 euro
- 📄 Meer info via imane@willemsfondsbrussel.be
- Willemsfonds Zuidwest-Brussel

COMEDY-AVOND MET HAN SOLO & ERHAN DEMIRCI

Donderdag 9 mei vanaf 18u00

- 📍 Cosmos-Excelsior, Eloystraat 80, Anderlecht
- 📄 12 euro
- 📄 Tickets kopen via <https://humor.willemsfondsbrussel.be>
- Willemsfonds Anderlecht

SCHEMERWANDELING IN HET ZONIËNWOUDE

Zaterdag 18 mei om 19u00

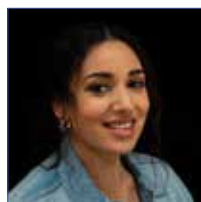
- 📍 Plaats van afspraak wordt bij inschrijving bekendgemaakt
- 📄 5 euro voor leden / 10 euro voor niet-leden
- 📄 Inschrijven via ilsecarle@hotmail.com
- Willemsfonds Sint-Agatha-Berchem i.s.m. Ultimate Hiking

GELEID BEZOEK AAN EXPO JAMES ENSOR - MAESTRO

Zaterdag 25 mei om 9u45

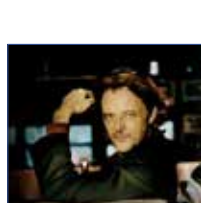
- 📍 BOZAR, Ravensteinstraat 23, Brussel
- 📄 9 euro
- 📄 Inschrijven via mimi@willemsfondsbrussel.be
- Willemsfonds Ganshoren en Woluwe

COMEDY-AVOND SERINE AYARI & GUESTS

Zaterdag 1 juni om 20u00

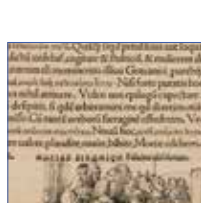
- 📍 Beursschouwburg
- 📄 10 euro
- 📄 Tickets kopen via <https://comedy.willemsfondsbrussel.be>
- Willemsfonds Ganshoren, Kanal, Sint-Jans-Molenbeek en Zuidwest-Brussel

MUZIKAAL OPTREDEN WIGBERT

Woensdag 5 juni om 20u00

- 📍 deBuren, Leopoldstraat 6, Brussel
- 📄 15 euro
- 📄 Tickets kopen via <https://wigbert.willemsfondsbrussel.be>
- Willemsfonds Brussel-Centrum i.s.m. EPFC

LEZING ERASMUS VAN ROTTERDAM DOOR RAF VAN ROOY

Donderdag 13 juni om 20u00

- 📍 Erasmushuis, de Formanoirstraat 31, Anderlecht
- 📄 3 euro voor leden / 5 euro voor niet-leden
- 📄 Tickets kopen via <https://erasmushouse.museum>
- Willemsfonds Anderlecht i.s.m. Erasmushuis, Davidsfonds en Masereelfonds

BRUSSEL ACHTER DE SCHERMEN: HET JOSEPH MARIËNSTADION VAN UNION SG

De data voor deze bezoeken zijn te vinden op www.willemsfondsbrussel.be

- 📍 Afspraak aan Hoogte 100, Vorst
- 📄 Gratis
- 📄 www.willemsfondsbrussel.be
- Willemsfonds Woluwe en Zuidwest-Brussel

Activiteiten-agenda

Onze activiteiten kan je ook steeds terugvinden op de website www.willemsfondsbrussel.be

Heb je nog vragen? Lukt het niet om in te schrijven of tickets te kopen? Aarzel zeker niet om onze coördinator Suzanne te contacteren via suzanne.terhaar@willemsfonds.be of tel. 0497 58 54 96

Lid worden

Wil je graag lid worden van het Willemsfonds? Dat kan heel eenvoudig. Je stort 15 euro op rekening BE39 0010 2817 2819 van Willemsfonds vzw. Per extra gezinslid stort je 3 euro bij. Ben je jonger dan 30 jaar? Dan kan je zelfs gratis lid worden: stuur een mailtje naar suzanne.terhaar@willemsfonds.be

Door lidgeld te storten, word je lid voor het hele jaar 2024. Je ontvangt dan je lidkaart thuis, waarmee je korting krijg bij vele activiteiten. Ook bezorgen we je onze magazines Rechtuit en Kortweg. Bovendien geef je onze vereniging een steuntje in de rug en help je mee het Nederlandstalige sociaal-culturele verenigingsleven vooruit. Alvast erg bedankt!